Lietas arhīva Nr. A42-01072-20/20
ECLI:LV:ADRJRIT:2020:0817.A420306019.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2020.gada 17.augustā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese M.Romanova,

piedaloties pieteicējam /pers. A/, atbildētājas Babītes novada pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Babītes novada pašvaldības domes pilnvarotajai pārstāvei /pers. B/ un trešās personas SIA „Green Village Property" pilnvarotajam pārstāvim /pers. C/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru Babītes novada pašvaldība uzdotu novērst konstatēto patvaļīgu būvniecību nekustamajā īpašumā „Melbas", Sēbruciemā, Babītes pagastā, Babītes novadā, kadastra apzīmējums 80480080072.

Aprakstošā daļa

[1] Babītes novada pašvaldības administrācija (turpmāk - pašvaldības administrācija) 2017.gada 11.jūlijā izdarīja atzīmi par būvniecības ieceres akceptu apliecinājuma kartē objektam „Jauna ūdens urbuma pieslēgšana pie ūdensvada tīkliem" nekustamajā īpašumā „Melbas", Babītes pagastā, Babītes novadā, kadastra apzīmējums 80480080072.

Ar pašvaldības administrācijas 2018.gada 24.jūlija atzinumu Nr.240718-126 (turpmāk - atzinums), pārbaudot objekta būvniecību, konstatēta patvaļīga būvniecība, proti, ar atkāpēm, neatbilstoši saskaņotajai būvniecības iecerei ir izbūvēta lietus kanalizācija ar izvadi grāvī. Savukārt būvniecības ieceres dokumentācijā paredzētais skalošanas ūdeņu izvads uz kanalizācijas sistēmu nav izbūvēts. Trešajai personai SIA „Green Village Property" uzdots apturēt būvdarbus līdz patvaļīgās būvniecības seku novēršanai.

Pieteicējs vērsās Babītes novada pašvaldībā ar lūgumu atbilstoši Būvniecības likumam uzdot trešajai personai konstatēto patvaļīgo būvniecību novērst.

Ar pašvaldības domes 2019.gada 28.oktobra vēstuli Nr.2-6.2/192506-N pieteicējam norādīts, ka pašvaldībā apstiprināšanai ir iesniegts nekustamā īpašuma „Melbas" detālplānojums un tā ietvaros ir izstrādāts cits risinājums lietus ūdeņu izvadei kanalizācijas notekūdeņu tīklos. Līdz ar to nav pamata apgalvojumam, ka pašvaldība ir bezdarbīga, neiesaistās un nestimulē notekūdeņu kanalizācijas izvades tiesiski atbalstāmu risinājumu nekustamajā īpašumā „Melbas".

[2] Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pašvaldībai tiktu uzlikts pienākums uzdot novērst konstatēto patvaļīgu būvniecību nekustamajā īpašumā „Melbas" *(lietas 4.-8.lapa)*, jo pašvaldība nepilda Būvniecības likuma prasības un neuzliek trešajai personai par pienākumu demontēt patvaļīgi izbūvēto notekūdeņu cauruļvadu izvadi uz ūdensgrāvi.

[3] Administratīvajā rajona tiesā saņemtajā rakstveida paskaidrojumā *(lietas 126.-128.lapa)* atbildētāja pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt, pamatojoties uz turpmāk minēto.

Pašvaldība 2019.gada 26.jūnijā pieņēma lēmumu „Par detālplānojuma projekta apstiprināšanu nekustamā īpašuma „Melbas" zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu 8048 008 0072, Sēbruciemā, Babītes pagastā, Babītes novadā" (sēdes protokols Nr.12, 6.§), kas šobrīd ir stājies spēkā. Ar apstiprināto detālplānojumu ir paredzēts demontēt esošo ūdensvada pieslēguma posmu no urbuma līdz Sīļukalna ielas ūdensvadam, kā arī demontēt esošo atdzelžošanas notekūdeņu cauruļvadu no urbuma līdz novadgrāvim. Ūdens atdzelžošanas procesā radušos notekūdeņus paredzēts novadīt attīrīšanas iekārtā ar tālāko attīrīto notekūdeņu izplūdi meliorācijas grāvī. Detālplānojums paredz gan jaunu ūdensvada tīkla projektēšanu, gan jaunu kanalizācijas cauruļvadu projektēšanu.

2019.gada 23.decembrī pašvaldība ir izdevusi trešajai personai būvatļauju Nr.247-19 rindu mājas būvniecībai objektā, pamatojoties uz 2019.gada 18.janvāra iesniegto būvprojektu minimālā sastāvā, kurā tiek risināta arī objektā esošā ūdens urbuma turpmākā būvniecība un patvaļīgās būvniecības seku novēršana, paredzot demontēt esošo cauruļvadu no urbuma līdz novadgrāvim. Patvaļīgās būvniecības radītās sekas ir novērstas ar objekta būvniecības ieceri, par ko iestāde ir lēmusi izdot būvatļauju un akceptēt konkrētos risinājumus tālākai būvprojekta izstrādei, tādējādi izpildot Būvniecības likuma 18.panta sestajā daļā noteikto. Šādos apstākļos iestāde jau faktiski ir lēmusi arī par patvaļīgās būvniecības seku novēršanu, un atsevišķa lēmuma pieņemšana ar tādu pašu saturu par cauruļvada demontāžu būtu pārāk formāla. Tālākā būvniecības ieceres realizācija tiek ietverta un risināta ar 2019.gada 23.decembrī izdoto būvatļauju Nr.247-19, līdz ar to tālākie būvdarbi objektā var tikt veikti atbilstoši Būvniecības likuma 17.panta pirmajā daļā noteiktajam, proti, būvdarbus drīkstēs veikt pēc tam, kad būvatļaujā būs izdarītas atzīmes par visu tajā ietverto projektēšanas un būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi.

[4] Tiesas sēdē pieteicējs pieteikumu uzturēja uz tajā norādīto argumentu pamata. Papildus viņš norādīja uz vidus tiesību aizskārumu un kanalizācijas pārslogošanu jaunas sūkņu stacijas dēļ.

Tiesas sēdē atbildētājas pārstāve pieteikumu neatzina, pamatojoties uz rakstveida paskaidrojumos minētajiem argumentiem, papildus norādot, ka pieteicējam nav subjektīvo tiesību iesniegt pieteikumu un tiesvedība ir izbeidzama.

Trešā persona tiesas sēdē norādīja, ka pieteikums ir noraidāms, papildus norādot, ka pieteicējam nav subjektīvo tiesību iesniegt pieteikumu un tiesvedība ir izbeidzama, jo meliorācijas sistēma tiek virzīta uz pretējo virzienu no pieteicēja dzīvesvietas. Nav konstatējams arī vides aizskārums.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka tiesvedība nav izbeidzama, un pieteikums ir noraidāms.

[6] Patvaļīgas būvniecības gadījumā var tikt aizskartas kā citu personu īpašuma tiesības, tā arī, piemēram, tiesības dzīvot labvēlīgā vidē, un šo tiesību aizskārums nav saistīts ar to, vai persona ir vai nav konkrētā zemesgabala vai ēkas (telpu, kas atrodas šajā ēkā) īpašniece *(Senāta 2014.gada 8.septembra lēmuma lietā Nr.SKA-1002/2014 5.punkts)*.

Pieteicējs iesniedza pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pašvaldība uzdotu novērst konstatēto patvaļīgo būvniecību nekustamajā īpašumā „Melbas", norādot uz patvaļīgās būvniecības rezultātā apdraudēto kanalizācijas sistēmu.

Ņemot vērā minēto, tiesa konstatē, ka pieteicējam ir subjektīvās tiesības iesniegt pieteikumu.

[7] Saskaņā ar Būvniecības likuma 18.panta ceturtās daļas 1.punktu, veicot būvdarbu kontroli, būvinspektori pārbauda būvdarbu uzsākšanas atbilstību normatīvo aktu prasībām. Minētā panta piektā daļa noteic, ka, ja būvinspektors saskaņā ar šā panta ceturtās daļas 1.punktu konstatē patvaļīgu būvniecību, viņš aptur būvdarbus un sagatavo atzinumu, bet iestāde pieņem vienu no šādiem lēmumiem: 1) par iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu, ja konkrētā objekta būvniecību attiecīgajā teritorijā nepieļauj normatīvie akti vai būvdarbi uzsākti pirms atzīmes izdarīšanas par projektēšanas nosacījumu izpildi - neatkarīgi no apstākļiem, kādēļ attiecīgā darbība nav tikusi veikta; 2) par atļauju veikt būvniecību pēc būvniecību regulējošu normatīvo aktu prasību izpildes.

Saskaņā ar Būvniecības likuma 18.panta otro daļu būvdarbi, kas neatbilst būvprojektam, ir kvalificējami kā patvaļīga būvniecība. Atbilstoši Būvniecības likuma 18.panta sestajai daļai, ja būvinspektors konstatē atkāpes no būvvaldei iesniegtā būvprojekta, viņš aptur būvdarbus un sagatavo atzinumu. Būvvalde var pieņemt lēmumu par atļauju turpināt būvdarbus un iespēju mainīt būvatļaujas nosacījumus, ja tiek konstatēti šā likuma 17.panta 2.[1]daļā minētie apstākļi.

Pasūtītājam (būvētājam) pirmais jautājums, kas ir jārisina, – nodrošināt, lai būve ir faktiski uzbūvēta atbilstoši akceptētajam projektam. Ar būvatļauju atļauta tieši tā būvniecība, kas ietverta akceptētajā projektā, novirzes no projekta vai būvēšana bez projekta un būvatļaujas ir patvaļīga būvniecība *(Senāta 2017.gada 19.decembra sprieduma lietā Nr.SKA-330/2017 8.punkts)*.

Būvniecības likuma 18.panta piektās daļas 1.punktā paredzētās tiesiskās sekas – iepriekšējā stāvokļa atjaunošana – attiecināmas vienīgi uz normā tieši paredzētajiem gadījumiem. Proti, ja konkrētā būve attiecīgajā teritorijā nav pieļaujama saskaņā ar normatīvajiem aktiem vai ja būvdarbi uzsākti pirms atzīmes izdarīšanas būvatļaujā par projektēšanas nosacījumu izpildi.

Gadījumā, ja būve konkrētajā vietā nav pieļaujama, persona nevarētu pretendēt uz būvatļaujas saņemšanu, pat ja tiktu piemērots saudzīgāks risinājums, ļaujot personai sakārtot būvniecības dokumentāciju atbilstoši normu prasībām. Tādējādi ir loģiski izprotams tāds tiesiskais regulējums, kas kā vienīgo šādas situācijas risinājumu paredz iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu *(Senāta 2016.gada 31.marta sprieduma lietā Nr.SKA-155/2016 (A420580811) 12. un 13.punkts)*.

No minētajām normām izriet, ka lēmums par iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu būvvaldei jāpieņem, ja būvinspektors saskaņā ar Būvniecības likuma 18.panta ceturtās daļas 1.punktu konstatē patvaļīgu būvniecību, t.i., ja viņš konstatē, ka būvdarbi ir uzsākti neatbilstoši normatīvo aktu prasībām, piemēram, nesaņemot būvatļauju. Ja būvdarbi ir uzsākti atbilstoši normatīvo aktu prasībām, bet veikti neatbilstoši būvprojektam, būvniecības process nav pabeigts, tas turpinās un likums ļauj labot būvniecības gaitā pieļautās kļūdas.

[8] Pēc būtības pieteicējs vēlās, lai nekustamajā īpašumā tiktu atjaunots iepriekšējais stāvoklis, proti, trešajai personai tiktu uzlikts pienākums demontēt patvaļīgi izbūvēto notekūdeņu cauruļvadu izvadi uz ūdensgrāvi saskaņā ar Būvniecības likuma 18.panta piektās daļas 1.punktu.

Saskaņā ar apliecinājuma kartes „Jauna ūdens urbuma pieslēgšana pie ūdensvada tīkliem" skaidrojošo aprakstu objektā bija paredzēts pieslēgt jaunu ūdens urbumu pie esošā ciemata ūdensvada tīkla. Virs ūdens urbuma bija paredzēts izbūvēt lokālo ūdens attīrīšanas staciju, kur izvietot visas nepieciešamās attīrīšanas iekārtas, pēc attīrīšanas ūdensvadu paredzēts sadalīt. Vienu ūdensvada tīklu paredzēts savienot ar esošo ūdensvadu, bet otru izbūvēt plānotajam ciematam *(lietas 62.lapa)*.

No atzinuma *(lietas 10.lapa)* izriet, ka saskaņā ar apliecinājuma karti objektā ir paredzēta jauna ūdens urbuma pieslēgšana pie ūdensvada tīkliem. Objektā būvdarbi nenotiek. Tajā izbūvēta apgādes stacijas ēka un tehnoloģiskās iekārtas ūdens atdzelžošanai. Atbilstoši 2018.gada 5.jūlijā veiktajam izpilduzmērījuma plānam, konstatējams, ka pieslēgums pie kopējā ūdensapgādes tīkla ir izbūvēts. Ar atkāpēm, neatbilstoši saskaņotajai būvniecības iecerei, ir izbūvēta lietus kanalizācija ar izvadi grāvī, būvniecības ieceres dokumentācijas paredzētais skalošanas ūdeņu izvads uz kanalizācijas sistēmu nav izbūvēts. Atzinumā ir papildus norādīts, ka būvdarbi līdz patvaļīgās būvniecības seku novēršanai ir apturēti.

No Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 2019.gada 31.maija ziņojuma par pārbaudes rezultātiem Nr.551-069/2019 *(lietas 12.-15.lapa)* izriet, ka objektā ir apsekota uzbūvētā ūdens attīrīšanas stacija, kas būvprojektā būvniecības izmaiņās ir definēta kā palīgēka. Ir redzams notekūdeņu cauruļvada izvads divu metru attālumā aiz palīgēkas. Pārbaudes brīdī nekas neliecināja par to, ka ūdens attīrīšanas iekārtas būtu bijušas darbinātas.

No ar pašvaldības domes 2019.gada 26.jūnija lēmumu apstiprinātā detālplānojuma nekustamā īpašuma „Melbas" zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu 8048 008 0072 (turpmāk – detālplānojums), Sēbruciemā, Babītes pagastā, Babītes novadā 2.1.2.apakšpunkta sadaļas „Ūdensapgāde" izriet, ka, lai nodrošinātu plānotās apbūves saimniecības vajadzības, detālplānojuma projekts paredz vienotu ūdensapgādes sistēmu no artēziskā urbuma, kas atrodas nekustamajā īpašumā „Melbas" (detālplānojumam pievienota artēziskā urbuma pase). Paredzēts demontēt esošo ūdensvada pieslēguma posmu no urbuma līdz Sīļukalna ielas ūdensvadam, kā arī demontēt esošo atdzelžošanas notekūdeņu cauruļvadu no urbuma līdz novadgrāvim. Ūdens atdzelžošanas procesā radušos notekūdeņus paredzēts novadīt attīrīšanas iekārtā ar tālāko attīrīto notekūdeņu izplūdi meliorācijas grāvī. Tāpat detālplānojums paredz gan jauna ūdensvada tīkla projektēšanu, gan jaunu kanalizācijas cauruļvadu projektēšanu, noteicot nepieciešamību ūdensapgādes risinājumam izstrādāt būvniecības ieceres dokumentāciju, ievērojot spēkā esošo būvnormatīvu un vides jomu regulējošo normatīvo aktu prasības *(lietas 27.lapa)*.

Trešā persona 2019.gada 18.janvārī ir iesniegusi pašvaldībā būvprojektu minimālā sastāvā rindu māju būvniecībai nekustamajā īpašumā „Melbas", kurā tiek risināta arī esošā ūdens urbuma turpmākā būvniecība un patvaļīgās būvniecības seku novēršana, paredzot demontēt esošo ūdensvada pieslēguma posmu no urbuma līdz Sīļukalna ielas ūdensvadam, kā arī demontēt esošo atdzelžošanas notekūdeņu cauruļvadu no urbuma līdz novadgrāvim *(lietas 27., 115., 119.lapa)*.

2019.gada 23.decembrī pašvaldība ir izdevusi trešajai personai būvatļauju Nr.247-19 rindu mājas būvniecībai objektā, pamatojoties uz 2019.gada 18.janvāra iesniegto būvprojektu minimālā sastāvā, kurā tiek risināta arī objektā esošā ūdens urbuma turpmākā būvniecība un patvaļīgās būvniecības seku novēršana, paredzot demontēt esošo cauruļvadu no urbuma līdz novadgrāvim *(lietas 130.-133.lapa)*.

No minētā izriet, ka būvdarbi objektā tika uzsākti atbilstoši normatīvo aktu prasībām, bet saskaņā ar apliecinājuma karti uzsāktie būvdarbi netika pabeigti, jo tika konstatētas atkāpes no saskaņotās būvniecības ieceres. Secīgi būvvaldei nebija pamata lemt par iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu. Konkrētajā lietā patvaļīgā būvniecība tika konstatēta, pamatojoties uz Būvniecības likuma 18.panta otro daļu, un pašvaldībai šajā gadījumā bija tiesības pieņemt lēmumu par atļauju turpināt būvdarbus un iespēju mainīt būvatļaujas nosacījumus. Tā kā trešā persona, lai nodrošinātu, ka būvniecības process objektā tiktu pabeigts atbilstoši iecerei, iesniedza būvvaldē projektu, paredzot tajā novērst patvaļīgās būvniecības sekas, demontējot strīdus ūdensvadu un paredzot citu risinājumu ūdensapgādei, pašvaldība atļāva tai veikt darbus un pabeigt ieceres realizāciju.

Secīgi pēc būtības pašvaldība, izdodot būvatļauju, saskaņā ar Būvniecības likuma 18.panta sesto daļu risināja ar esošo ūdens urbuma turpmāko būvniecību un patvaļīgās būvniecības seku novēršanu saistītos jautājumus, paredzot demontēt esošo ūdensvada pieslēguma posmu no urbuma līdz Sīļukalna ielas ūdensvadam, kā arī demontēt esošo atdzelžošanas notekūdeņu cauruļvadu no urbuma līdz novadgrāvim.

[9] Ņemot vērā visu iepriekš minēto, tiesa nekonstatē pamatu labvēlīga administratīvā akta izdošanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru Babītes novada pašvaldība uzdotu novērst konstatēto patvaļīgo būvniecību nekustamajā īpašumā „Melbas", Sēbruciemā, Babītes pagastā, Babītes novadā, kadastra apzīmējums 80480080072.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese M.Romanova